

MUSEUM BUNDELT SCHILDERSTALENT

Het is misschien geen officiële Top 30, maar wie wil weten hoe het er voor staat met de Nederlandse schilderkunst, zou zich echt naar het Dordrechts Museum moeten spoeden.

TEKST: *Ellen Leijser* FOTOGRAFIE: *Graciela Rossetto*

Hester Alberdingk Thijm is directeur van de AkzoNobel Art Foundation. De dertig kunstenaars van de tentoonstelling *What's up!* zijn geselecteerd door haar. Op de achtergrond een werk van Esther Tielemans: 'The end of the end' (2005).

Rechterpagina: Het werk van Esther Tielemans is krachtig en kleurrijk.

Waar moet u zijn:

What's up! De jongste schilderkunst in Nederland, tot 22 april in het Dordrechts Museum.

www.dordrechtmuseum.nl

Het liefst wil ze het van de daken schreeuwen: 'Ga allemaal naar *What's Up!*' Hester Alberdingk Thijm, directeur van de AkzoNobel Art Foundation, loopt met een brede glimlach door de zalen van het Dordrechts Museum. 'Dit is toch fantastisch! Wat een vitaliteit!' De expositie *What's Up!* laat zien wat dertig jonge kunstenaars bezighoudt. Hoewel het niet de pretentie heeft een Top 30 te zijn, geeft het wel een mooi beeld van de huidige stand van zaken op schildergebied. De dertig kunstenaars - de een iets bekender dan de ander, maar allemaal de laatste tien jaar gedebuteerd - zijn geselecteerd door een werkgroep waar Hester ook deel van uitmaakte. Voor we de tentoonstelling gaan bekijken, stelt Hester zich voor: 'Ik werk inmiddels al meer dan zestien jaar voor de AkzoNobel Art Foundation. Ik stel de collectie samen, die omvat zo'n 1600 werken van internationale hedendaagse kunstenaars.' Ze lacht even en zegt dan: 'Maar ik ben vooral een heel grote liefhebber van kunst. Kunst en exposities zijn altijd de rode draad in mijn leven geweest. Mijn vader reisde vroeger veel en van hem kreeg ik van over de hele wereld klederdrachtpoppetjes. Als vier-, vijfjarige was ik al bezig die poppetjes mooi tentoon te stellen en de buurtkindertjes vijf cent te vragen. Daar kregen ze een glas limonade voor, maar ze moesten dan wel luisteren naar mijn verhaal over die poppetjes.' Zo lang ze zich kan herinneren wil ze haar passie voor kunst delen. 'Ik wil mensen graag vertellen waarom kunst zo bijzonder is. Het leert mensen kijken, het verbindt. Het inspireert mensen en brengt ze op nieuwe ideeën. Goede kunst geeft >

zich nooit zo makkelijk over. Je moet er altijd wel wat moeite voor doen, maar als het je raakt, laat je het nooit meer los.' Terwijl we de zaal doorkruisen, op weg naar een van haar favoriete kunstenaars, denkt Hester hardop over het fenomeen 'smaak'. 'Uiteraard speelt smaak mee bij de keuzes die je maakt. Maar kennis is de grondlegger van de smaak, het fundament. En smaak evalueert op basis van die kennis en de tijdgeest. Ik merk dat mijn smaak zich ook ontwikkelt, dat vind ik het mooie eraan. Goede kunst overleeft de tijd. Goede kunst blijft overeind, ook als de tijd of de context verandert.'

De kunst van kijken

'Dit is werk van Pere Llobera,' zegt Hester, terwijl ze naar drie figuratieve doeken wijst. 'Ik vind dit een ongelooflijk goede kunstenaar. Hij weet onderwerpen te verbeelden die te maken hebben met herinneringen uit zijn jeugd, daarom spreekt het zo aan. De eerste keer dat je met vrienden op vakantie ging, dat soort dingen. Het zijn herinneringen waar wij allemaal uit kunnen putten. Alsof je er zelf bijna deel van hebt uitgemaakt. Sommige gezichten zijn iets vervaagd in die herinnering, andere nog heel scherp.' Op een tentoonstelling met vooral verf en linnen lijkt de rol van de nieuwe media afwezig. 'Maar dat is niet zo', betoogt Hester. 'Een schilder als Axel Linderholm bijvoorbeeld maakt zijn schilde-

rijen en zet ze vervolgens op zijn eigen blog op internet. En als het dan overeind blijft tussen alle andere mediabeelden, denkt hij: ik heb een goed schilderij gemaakt. Dat is een van zijn eigen selectiecriteria.' Ze legt uit waarom ze dat een prachtig uitgangspunt vindt. 'Er is tegenwoordig een overvloed aan beelden, maar we hebben nooit geleerd om goed te kijken. Kijken is het allermoeilijkste wat er is. Ik moet je zeggen: ik zit nu bijna dertig jaar in het vak, en het is nog steeds soms alsof ik voor het eerst kijk.

Daar is zo fascinerend aan deze tentoonstelling. Die gaat eigenlijk over kijken. De kunstenaars dwingen ons om beter te kijken.' Om dat te illustreren lopen we naar de schilderijen van Maaïke Scoorel. Een vluchtige blik volstaat hier niet, dan zie je een wittig schilderij met enkel wat vage vlekken. 'Maaïke Scoorel verwacht van je dat je

lang en intensief naar haar schilderijen kijkt. Om het écht te zien. Pas als je goed kijkt, zie je ineens de beeltenissen, alsof ze opdoemen uit de mist. En haar zwarte schilderijen lijken op nachtaferelen of uitgeveegde schoolborden. En toch doemen ook hier voorstellingen op. Het dwingt je tot opnieuw kijken.' Hester wijst naar de totaal andere schilderijen die er naast hangen. We zien een wit doek met drie schijnbaar willekeurige strepen en een compositie van her en der geplaatste verfstreken, stippen bijna. 'Ze zijn gemaakt door Evi Vingerling, een groot talent. Dit»

Bezoekers bekijken een kunstwerk van Tjebbe Beekman. Links van hen hangt werk van Sanne Rous. **Rechts:** een kunstwerk van Morgan Betz 'Love' (2011). **Linkerpagina:** Kunstenaar Arjan van Helmond laat op haast fotografische wijze vaak de directe wereld om hem heen zien in zijn schilderijen, zoals woonkamers en gangen.

'Goede kunst geeft zich niet makkelijk over'

Links: 'The dress from nature and the male' en in het midden 'Across Land Abstract', allebei van Malin Persson uit 2011. Rechts een schilderij van Kim van Narren. **Rechts:** Gijs Frieling maakte 'Nous sommes les deux plus grand' voor het Dordrechts Museum. **Rechterpagina:** Marie Aly maakt sprookjesachtige schilderijen met een mystieke sfeer.

blijft over als je alles weghaalt wat er niet toe doet. Voor haar is dit werk figuratief en niet abstract. Wat mij betreft is dit weer een les in kijken.' Ze draait zich om, steekt resoluut de zaal over naar het werk van Aukje Koks. Het is een sober schilderij van een bos asperges. Op een sokkeltje erbij een beeldhouwwerkje van de asperges. 'Dit gaat over echt en onecht. Aukje gebruikt de trompe l'oeil-techniek, waardoor ze je op het verkeerde been zet. En weet je wat zo leuk is? Dit schilderij is gebaseerd op een zeventiende-eeuws stilleven van Adriaen Corte uit de collectie van dit museum. Dat vind ik nou zo mooi, die verbindigen tussen het verleden en het heden.'

Grenzen opzoeken

Een schilderij dat wat haar betreft beslist niet onbesproken mag blijven, is het immense kunstwerk van Gijs Frieling. In opdracht van het museum schilderde hij een hedendaags schuttersstuk. 'Het is niet alleen indrukwekkend qua formaat, maar hij heeft alle kunstwerken van de tentoonstelling afgebeeld. Het is een groot beeldverhaal waarin hij zijn kritiek op de positie van kunst in Nederland weergeeft. Voor mij gaat dit schilderij over verwantschap, kunstenaars die elkaar door de eeuwen heen inspireren, als één grote verticale stamboom.' Terwijl ze weer weg beent, zegt Hester: 'Zal ik je laten zien wat ik ook echt fantastisch vind. Claire

'Deze expositie gaat wat mij betreft vooral over kijken'

Harvey.' We staan voor een muur van drie meter en de kunstenaar heeft een compositie gemaakt van acht figuurtjes niet groter dan een luciferdoosje. 'En toch leeft de hele muur. Ik volg haar al een tijdje en ze is begonnen met het hele precieze gebaar op dat hele kleine formaat. Als tegengeluid van deze tijd waarin alles groots en schreeuwerig is. Die kleine figuurtjes, bijna schimmen of schaduwen, stralen een enorme kracht uit.' Van Harvey is ook een klein schilderij waarop een man in een enorme

vlakke is geschilderd in witte tonen. 'Je voelt de leegte. Er zit bij haar veel kleur in bijna zwart-wit. Het heeft iets dromerigs, ik vind het poëtisch.' Tot slot troont Hester ons mee naar een werk waarbij de grenzen van de schilderkunst zijn opgerekt. Jacco Olivier is een kunstenaar die in ons land nog niet zo bekend is, maar in New York en

Londen des te meer. Hij maakt 'bewegende schilderijen'. Olivier schildert een serie doeken die hij aaneenrijgt tot een video. Door de minimale verschillen vloeien de beelden zachtjes in elkaar over. Het geprojecteerde beeld op de muur lijkt in beweging. Hester: 'Ik vind dit zo spannend. De paneeltjes zijn overigens niet los te koop, al zou iedereen dat dolgraag willen. Maar Jacco doet dat niet, voor hem is het onderdeel van het werkproces.' Het vormt een passend slotstuk van een boeiende tentoonstelling. ↗

WHAT'S UP!

DE JONGSTE SCHILDERKUNST IN NEDERLAND

[Faint, illegible text on the gallery wall]

